

2008-05-19

KOMMUNENS EKONOMISKA SITUATION 2007-2011

Fastställd budget för år 2008 och verksamhetsbudget för åren 2008-2010 samt investeringsplanen för åren 2007-2011 ligger som underlag för aktuell planering.

Bokslut 2007 - balanskravet

Det ekonomiska utfallet år 2007 visar på ett positivt resultat med 156,7 mkr att jämföras med ett budgeterat resultat på 3,4 mkr. För att avstämma hur kravet på balans i kommunens ekonomi år 2007 klarats ska detta resultat justeras för vissa poster, bland annat realisationsvinster vid försäljningar. Balanskravsresultatet blir då ett överskott med 153,9 mkr.

Nämndernas redovisade resultat för år 2007 blev 179,5 mkr. Exkluderar man stadsledningskontoret som bland annat innehåller överskottet från elhandeln blir resultatet 96,8 mkr. Nettofordran från nämnderna i bokslutet 2007 blir, efter vissa justeringar, 133,7 mkr. De största **fordingarna** har Socialnämnden, 42,4 mkr och Tekniska nämnden, 39,2 mkr. Fordran har **inte** tagits upp som kostnad i 2008 eller 2009 års budgetram.

Prognos år 2008

Det budgeterade resultatet för år 2008 är 13,8 mkr. Den nu aktuella prognosen, efter första tertialets utfall 2008, pekar på ett resultat på ???mkr. Prognosen för styrelser och nämnder exklusive krafthandeln är ??? mkr.

Regeringens ekonomiska vårproposition år 2008

I regeringens ekonomiska vårproposition fokuseras det mer på riktlinjer och utmaningar för den ekonomiska politiken på längre sikt. Detaljerade förslag om nya reformer ska endast finnas i höstens budgetproposition.

Regeringen har i den ekonomiska vårpropositionen gjort prognoser över skatteunderlagets utveckling inkomståren 2008 - 2011. Ekonomiavdelningen har utifrån regeringens prognoser beräknat effekterna för skatt och bidrag och övriga effekter av förslagen i 2008 års ekonomiska vårproposition.

Kort sammanfattning av vårpropositionen 2008

- Ytterligare resurser aviseras för psykiatrisk vård
- Tredje steget i jobbskatteavdraget planeras införas
- 280 miljoner att söka till genomförande av valfrihetsreform

- Modersmål för finska och jiddisch regleras i efterskott
- Infrastrukturfrågorna lyfts upp

Regeringens bedömning av samhällsekonomin

Under hösten 2007 ökade turbulensen på de finansiella marknaderna. USA drabbades hårdast men oron har spridit sig till Europa och till viss del även Asien. Effekterna av den finansiella oron är dock svårbedömda men regeringen tror att den kommer att bidra till att dämpningen av den internationella konjunkturen blir utdragen.

Den svenska ekonomin mattas av något under 2008 och 2009. BNP-tillväxten i Sverige blir omkring 2 procent dessa år, vilket är relativt lågt sett ur ett längre perspektiv. Främsta orsakerna till den låga tillväxten är att investeringstillväxten mattas och att den förhållandevis försiktiga utvecklingen av exporten fortsätter.

Efter en stark utveckling på arbetsmarknaden 2007 förutser regeringen en lugnare utveckling framöver. I samband med att BNP-tillväxten avtar väntas även efterfrågan på arbetskraft dämpas. Den i dagsläget starka arbetsmarknaden i kombination med de höga centrala avtalen väntas av regeringen leda till snabbare löneökningar de närmaste åren jämfört med 2007. Löneökningstakten blir som störst år 2008 men dämpas något nästa år då avtalen är lägre och resursutnyttjandet blir mindre ansträngt.

Inflationen steg snabbt under slutet av 2007, vilket till stor del berodde på stigande priser på livsmedel och energi samt ökade räntekostnader. Regeringen räknar med att inflations-takten fortsätter stiga under 2008 men avta åren därefter. Regeringen bedömer att reporäntan kommer att ligga kvar på 4,25 % de närmaste åren.

Hushållens konsumtion väntas bli lägre 2008 och 2009 jämfört med 2007 men ändå fortsatt god. Regeringen anser att det i grunden finns gynnsamma förutsättningar för ökad konsumtion, i form av ett högt sparande, en i utgångsläget stark förmögenhetsställning och fortsatt goda ökningar av den disponibla inkomsten. Under 2008 förväntas lönerna öka med 4,3 % och för åren 2009 och 2010 med ca 4,0 %.

I vårpropositionen 2008 räknar regeringen med följande nyckeltal

Procentuell förändring	2007	2008	2009	2010	2011
BNP	2,6	2,1	1,8	2,9	2,5
Öppen arbetslöshet, % av arbetskraften	4,6	4,3	4,5	4,4	4,2
Reguljär sysselsättningsgrad 16-64 år	75,0	75,5	75,6	75,8	76,0
Timlön	3,5	4,3	4,1	4,0	3,9
Arbetade timmar	3,1	1,6	-0,8	0,7	0,6
KPI, årsgenomsnitt	2,2	3,2	2,8	2,5	2,4
KPIX*, årsgenomsnitt	1,2	2,2	2,1	2,0	1,9

* KPIX exkluderar räntekostnaderna för egna hem samt direkta effekter på konsumentpriserna av förändrade indirekta skatter och subventioner.

Kommunernas skatteunderlag

Regeringen gör bedömningen att skatteunderlaget växer med totalt 21,3 procent under perioden 2007 – 2010. Det är ca 2 % lägre än vad som redovisades i höstpropositionen. Den starka utvecklingen för 2008 beror främst på begränsningen i avdragsrätten för pensionsparande och de stora löneökningarna. För åren framåt spås en lägre tillväxt på grund av en lägre löneökningstakt och att sysselsättningstillväxten dämpas.

Skatteunderlagets utveckling, procent	2007	2008	2009	2010
Enligt vårpropositionen, april 2008	5,3	5,8	4,2	4,5
Enligt budgetpropositionen, sep 2007	5,5	6,1	5,3	4,5

Kommunalekonomisk utjämning

Nivån på det generella statsbidraget till kommuner och landsting ligger fast på 2008 års nivå. Regeringen anger att införandet av den kommunala fastighetsavgiften kommer att ge kommunerna högre intäkter från 2009. För Umeå kommun kommer fastighetsavgiften att öka med ca 17 miljoner jämfört med 2008.

En justering görs för LSS-utjämningen motsvarande 31 miljoner kronor. Förändringar i LSS-utjämningen utifrån betänkandet ”Utjämning av kommunernas LSS-kostnader” kommer att träda i kraft från och med 1 januari 2009 för att höja träffsäkerheten i utjämningen.

Full sysselsättning och minskat ”utanförskap”

Inriktningen i politiken är dels att sänka genomsnittsskatten så att trösklarna in på arbetsmarknaden sänks, dels att sänka marginalskatten för låg- och medelinkomsttagare så att det lönar sig att arbeta mer, dvs att gå från deltid- till heltidsarbete. Regeringen avser också att begränsa uttaget av statlig inkomstskatt. Dessutom har en rad åtgärder genomförts för att förbättra villkoren för företagande och entreprenörskap. I höstens budgetproposition återkommer regeringen med förslag med inriktningen att ytterligare sänka beskattningen av företag, förbättra villkoren för små och växande företag samt förenkla regelverket.

Fritt val och ökad konkurrens

Regeringens inriktning är att öka konkurrensen bland annat på områden där det offentliga svarar för en betydande del av produktionen. Framförallt vill man öka valfriheten för individen att välja utförare inom primärvården och äldreomsorgen.

I år avsätts 280 mkr till kommunerna för att underlätta övergången till ett system med ökad mångfald inom äldre- och handikappomsorgen.

Barn och utbildning

En satsning på förskolan kommer att presenteras under hösten, i syfte att stärka förskolans pedagogiska uppdrag med inriktning bland annat på barns språkliga och matematiska utveckling. Den avgiftsfria allmänna förskolan kommer att omfatta barn från tre års ålder. En barnomsorgspeng kommer att införas för att stärka valfriheten för föräldrarna och öka utbudet av olika former av förskoleverksamhet.

Inom grundskolan ska man fokusera på kunskapsuppdraget, bland annat ska det individuella stödet till elever som inte når målen utvecklas och tidigareläggas.

Rätt till modersmålsundervisning i finska och jiddisch

Från och med 1 juli 2008 införs en rättighet till modersmålsundervisning i finska och jiddisch. Samtidigt slopas kravet på minst fem elever i en kommun för att bedriva modersmålsundervisning i dessa språk. Kostnaden för kommunerna kommer att regleras i efterskott dvs år 2009 kommer ersättning för hösten 2008.

Den psykiatriska vården stärks

I budgetpropositionen för 2009 avser regeringen att föreslå en resursförstärkning för att stödja kommuner och landsting i deras arbete att utveckla en väl fungerande psykiatrisk vård. Närmare presentation av inriktningen kommer att presenteras under hösten 2008. Barn och personer med psykisk sjukdom kommer att vara prioriterade.

Fortsatta åtgärder mot missbruk av skatte- och trygghetssystem

I höstpropositionen kommer förslag till fortsatt inriktning av arbetet mot skattefusk och felaktiga utbetalningar från trygghetssystemen.

Miljö och energi

Regeringen tillför 50 miljoner kronor till biologisk mångfald och 240 miljoner kronor till miljöbilar i tilläggsbudgeten för 2008.

Regeringen avser att under hösten 2008 presentera en klimatpolitisk proposition med förslag till mål och åtgärder för den svenska klimatpolitiken. Miljöskatter har en central roll i miljö- och klimatarbetet och fokus kommer att läggas på koldioxidbeskattning. En grundprincip i det fortsatta arbetet är att förorenarna ska betala för sin miljöpåverkan. Regeringen har för mandatperioden avsatt en halv miljard kronor för att förbättra miljön i våra hav.

Förbättrad infrastruktur

Regeringen aviserar att det i höstens budgetproposition kommer förslag till satsningar på infrastrukturen, dels genom närtidsanpassning och dels genom höstens infrastrukturproposition. I propen kommer ramar för nästa planeringsperiod att presenteras. Därefter kommer trafikverken att få i uppdrag att tillsammans med regionerna ge förslag på investeringar inom dessa ramar. Regeringen fastställer slutligen prioriteringen av åtgärder på

nationell nivå och regionerna fastställer länsplaner för regional infrastruktur. En större del av investeringarna kommer att ske inom vägsektorn. Det framgår även att den statliga finansieringen av infrastruktur kan komma att kompletteras genom medfinansiering från företag, resenärer, transportörer, kommuner och regioner.

Anslaget till vägar, för drift, underhåll och investeringar, ökas med 120 miljoner kronor i tilläggsbudgeten 2008.

Regeringen föreslår riksdagen godkänna att Luftfartstyrelsen läggs ned och ersätts av Transportstyrelsen från den 1 januari 2009.

Arbetsmarknadspolitik och arbetsgivarfrågor

Regeringen övergripande politiska mål är att trygga välfärden genom att minska utanförskapet och få fler människor i arbete. **Arbetslinjen** ska gälla och alla som vill och kan arbeta ska ges förutsättningar för det. Fram till år 2010 väntas utanförskapet minska med 190 000 personer. Det är 15 000 fler jämfört med bedömningen i budgetpropositionen hösten 2007. Åtgärder som stärker drivkrafterna till arbete för personer som uppbär ersättningar från systemen för ohälsa, arbetslöshet och försörjningsstöd kommer att prioriteras. Förutsättningarna för företagshälsovård och rehabilitering ska förbättras.

Regeringen avser att genomföra en förstärkt jobbsatsning för unga under 26 år genom att föreslå ytterligare sänkningar av arbetsgivaravgifterna för ungdomar.

Löner och lönebildning

Löneökningstakten har varit låg i flera år till följd av ett lågt resursutnyttjande och en dämpad inflation. År 2008 kulminerar löneökningarna för att dämpas 2009 då löneavtalen är lägre och resursutnyttjandet är mindre ansträngt. Lönerna i den offentliga sektorn bedöms öka snabbare än i näringslivet 2008, framförallt beroende på Kommunals avtal, där medlemmarna fick ut majoriteten av sina avtalsökningar i januari.

Skatter och bidrag för Umeå kommun åren 2008 till 2011 (exklusive riktade bidrag)

Miljoner kronor	2008	2009	2010	2011
Skatteintäkter	4 289	4 439	4 623	4 836
Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	724	754	815	873
Kostnadsutjämning	-436	-434	-429	-431
Regleringsbidrag/-avgift	-51	-74	-101	-131
LSS-utjämning	-14	14	14	14
Summa intäkter	4 512	4 699	4 923	5 161
Slutavräkning 2007	-14			
Slutavräkning 2008	-4			
Kommunal fastighetsavgift	147	164	164	164
Summa intäkter	4 641	4 863	5 086	5 325

Övriga förändringar

Kommunens beräknade pensionskostnader har räknats om utifrån senaste uppgifter från KPA över kommunens pensionsåtaganden. De nya beräkningarna av pensionskostnaderna har lagts in i den samlade ekonomiska bedömningen.

Befolkningsutveckling

Befolkningen ökade år 2007 med 536 invånare till totalt 111 771 invånare. Budgetberedningens direktiv till det praktiska planeringsarbetet för planeringsperioden är att det ska inriktas på en tillväxttakt på i genomsnitt 800 personer per år.

Befolkningsutvecklingen medför att behovet av kommunal service ökar främst inom skola samt äldre- och handikappomsorg.

Bostadsbyggande

En förutsättning för Umeås tillväxt är att efterfrågan på bostäder kan tillgodoses. För den i planeringen beräknade befolkningsökningen krävs åren 2008 - 2011 att det produceras i genomsnitt ca 600 lägenheter per år.

Bostadsbyggandet kan dock variera över de enskilda åren. Förvaltningarnas planering av verksamheten måste därför anpassas till det faktiska bostadsbyggandet i de olika områdena.

Priser och personalkostnader

I budgetramarna för nämnder och styrelser har kostnader och intäkter räknats upp med 2,5 % år 2009 och 2 % åren 2010-2011 och lokalkostnaderna med motsvarande 1,75% och 1,4 %.

Personalkostnaderna har i grundramarna i genomsnitt räknats upp med 3,25 % från 1 april 2009 och med 2 % för åren 2010-2011.

För år 2009 avsätts därutöver inom kommunstyrelsens anslag en lönereserv på 0,25 %, från 1 april. För åren 2010 – 2011 avsätts 0,75 % per år.

Med beräknade personalkostnadsökningar som är högre än den uppräknings av budgetramarna som beslutats av ks au och volymförändringar inom framför allt skola, äldreomsorg och handikappomsorg ställs stora krav på produktivitetsförbättringar för att utförda tjänster, kvalitet och arbetsmiljö ska kunna hållas på en nöjaktig nivå.

Ekonomiskt resultat årsvis 2009-2011

Miljoner kronor	2009	2010	2011
Verksamhetens kostnader	-6 359,6	-6 485,6	-6 583,5
Verksamhetens intäkter	1 874,1	1 911,2	1 941,5
Avskrivningar	- 288,9	-352,6	-403,0
Verksamhetens nettokostnader	-4 774,4	-4 926,0	-5 044,0
Skatteintäkter	4 602,9	4 787,8	4 999,9
Generella statsbidrag och utjämning	259,7	298,6	325,2
Finansiella intäkter	308,3	308,3	308,3
Finansiella kostnader	-348,5	-373,6	-381,7
Resultat årsvis	48,0	94,1	206,7

Nämndernas in-teckning i eget kapital, 137,5 mkr, kan komma att belasta resultaten år 2008 och framåt.

I kommunens ekonomiska resultat har hänsyn tagits till kapitalkostnader, avskrivningskostnader och pensionskostnader som ligger utanför nämndernas budgetramar. Dessutom har den av Kommunfullmäktige beslutade avsättningen till pensionsstiftelsen tagits med.

STADSLEDNINGSKONTORET, Ekonomiavdelningen